

BAKGRUNDEN TILL VÅRA SAMTALSSEMINARIER

Från hierarki till nätverk

Nätverksstrukturer skapar nya maktförhållandena som skiljer sig från de vi har varit vana vid under industrisamhället. I nätverksstrukturer är det kommunikationen mellan människorna, och inte normativa beslut och åtgärder från olika lokala makthavare, som är den sammanhållande kraften. Många känner sig vilsna i denna nya värld. De är vana vid den gamla hierarkiska strukturen och förstår inte de sociala fenomen som uppkommer. De vet därför inte heller hur de kan påverkas. Ett skäl till förvirringen är att nätverksstrukturer kräver analyser och resonemang som bygger på att människor är autonoma medan hierarkiska bygger på att de är utifrånstyrda. Detta förändrar kraftigt alla analyser och resonemang.

Nya arbetsrelaterade samarbetsfrågor

Enskilda engagerade medarbetare möter således i dag en stor mängd nya arbetsrelaterade svårigheter som de behöver lösa i samverkan med andra. Därför efterfrågas numera så kallad social kompetens. Detta begrepp leder emellertid tanken fel. Vad det handlar om är inte i första hand några personliga egenskaper som man är född med utan förmågan att förstå och bidra till olika samverkansmönster i ett nätverk. Förr var det viktigast att vara omtyckt och skapa goda relationer eftersom de stora samordningsproblemen kunde lösas med hjälp av övergripande åtgärder från ledningen, med nya rutiner eller en förbättrad arbetsorganisation. I dag kan sådana åtgärder på grund av nätverksstrukturen vara verkningslösa eller till och med motriktade.

Unika samverkansformer måste skapas lokalt

Dagens verksamheter fungerar alltmer genom lokala överenskommelser och uppkomsten av lokala samverkansformer som skiljer sig från arbetsplats till arbetsplats och situation till situation. Dessa formas genom de samtal som förs mellan medarbetare i deras korta kontakter med varandra, på ledig tid och på olika möten. I dessa samtal formas föreställningar om verksamheten, uppgiften och samarbetet som sedan styr handlandet och olika beslut och åtgärder. Detta kallades förr den "informella" organisationen. I dagens arbetsliv har således denna informella bas för verksamheten starkt ökat i betydelse. Det är lika viktigt att denna informella struktur fungerar väl som att ledningsarbetet och den formella organisationen fungerar.

Texter och system styr inte längre

En viktig konsekvens av detta är att texter inte styr verksamheten så som var fallet förr. Nya texter och nya system medför därför inte automatiskt önskade förändringar i verksamheten. Dessa texter och system behandlas och tolkas genom de samtal som förs lokalt. De kan därför få helt oväntade effekter om de inte bygger på en praxis som människorna kan förstå och medverka i.

Diskursen som ett medel att förstå förändringar

Faktiska verksamhetsförändringar är numera kopplade både till förändringar i lokala samtal och i förändringar i de texter och system som styr verksamheten. Bron mellan dessa båda är det vi kallar diskurs. Diskursen, så som det pratas och skrivs, är det offentliga samtalandet i nätverket som skiljer sig från det lokala. Från detta offentliga samtalande hämtas begrepp, resonemang och föreställningar som man sedan använder sig av i de lokala samtalen. I dessa växer det sedan i sin tur fram nya idéer, begrepp och beskrivningar som omvandlas till texter och andra resonemang som bidrar till den offentliga samtalet.

Att skapa en bro mellan det personliga och offentliga

Det blir således allt viktigare för oss alla att kunna dra gränsen mellan vad som är personliga svårigheter, vilka måste lösas lokalt, och vad som är verksamhetsproblem som måste diskuteras gemensamt. Bron mellan enskilda samtal och den offentliga diskursen måste stärkas. Personliga och lokala svårigheter och problem måste kunna omvandlas till gemensamma och övergripande frågor och gemensamma och övergripande resonemang och överväganden måste kunna omvandlas i ett personligt och lokalt handlande. Det är i denna transformation som samtal och texter spelar en ny och avgörande roll.

Samtalsseminarier för personer som vill medverka till välgrundade samtal

Våra samtalsseminarier syftar till att bidra till välgrundade diskurser så att man lokalt genom samtal, resonemang och överenskommelser kan hantera svårigheter och problem som man inte kan lösa med konventionella organisations- och ledningsåtgärder. De syftar till att lyfta upp frågor och problem som upplevs i praktiken så att de kan diskuteras och åtgärdas genom övergripande åtgärder och gemensam problemlösning och de syftar slutligen till att förmedla erfarenheter från den offentliga diskursen in i de lokala samtalen.